

Veiligheid- en gedragsprotocol Daltonschool de Spaarndammerhout

Inhoudsopgave

<i>Inleiding</i>	3
<i>De Vreedzame School</i>	4
Doelen van het programma	4
De aanpak op verschillende niveaus	4
Opbouw van de lesblokken	5
<i>Omgaan met conflict</i>	8
<i>Gedrag</i>	9
<i>Stappenplan Storend gedrag</i>	12
<i>Stappenplan Grensoverschrijdend gedrag</i>	14
<i>Pesten</i>	15
<i>Oplosformulier</i>	18

Inleiding

Een veilige en respectvolle schoolomgeving is de basis voor goed onderwijs. Op Daltonschool de Spaarndammerhout vinden we het belangrijk dat iedereen – leerlingen, ouders, leraren en ondersteunend personeel – zich welkom en gewaardeerd voelt. Daarom hebben we dit protocol opgesteld.

In dit protocol beschrijven we de afspraken en verwachtingen rondom gedrag binnen onze school. We leggen uit welke normen en waarden we hanteren, hoe we met elkaar omgaan en wat we doen om een positieve en veilige sfeer te behouden. Dit protocol helpt ons om samen een fijne en respectvolle leeromgeving te creëren, waarin iedereen zich optimaal kan ontwikkelen.

Onze uitgangspunten zijn gebaseerd op de visie van **De Vreedzame School**, waarbij we verantwoordelijkheid nemen voor onszelf en elkaar, openstaan voor verschillen en actief bijdragen aan een prettige schoolgemeenschap.

Grondwet Sparndammerhout

OP DE SPAARNDAMMERHOUT VOELEN WE ONS FIJN
OMDATJE MAG ZIJN WIE JE WILT ZIJN!

- **Wij accepteren elkaar**
- **Wij luisteren naar elkaar**
- **Wij behandelen een ander zoals
wij zelf behandeld willen worden**
- **Wij sluiten niemand buiten**
- **Wij helpen elkaar**
- **Wij lossen conflicten
Vreedzaam op**

De Vreedzame School

Op De Spaarndammerhout werken we volgens het programma van **De Vreedzame School**. Dit programma richt zich op het bevorderen van sociale- en burgerschapscompetenties bij leerlingen, zodat zij zich goed kunnen ontwikkelen en functioneren binnen onze democratische samenleving. Het is gebaseerd op de overtuiging dat een positieve, veilige en inclusieve schoolomgeving essentieel is voor het welzijn en de ontwikkeling van iedere leerling.

Doelen van het programma

Het programma van **De Vreedzame School** heeft als hoofddoel het bevorderen van de sociale en burgerschapscompetenties van leerlingen. Dit gebeurt niet alleen op leerlingniveau, maar richt zich ook op de bredere schoolomgeving, met doelen voor de school zelf, de leerkrachten en de ouders.

De belangrijkste doelstellingen zijn:

- **Leerlingen leren:**
 1. Op een democratische manier met elkaar beslissingen te nemen
 2. Conflicten op een constructieve manier op te lossen
 3. Verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en de gemeenschap
 4. Een open houding aan te nemen tegenover verschillen tussen mensen
 5. Weten volgens welke principes onze democratische samenleving is ingericht
 6. Een kritische houding te ontwikkelen

- **Leerlingen ontwikkelen de volgende sociaal-emotionele vaardigheden:**
 1. Inzicht in het effect van je eigen gedrag op anderen
 2. Inlevingsvermogen: je kunnen verplaatsen in anderen
 3. Rekening houden met anderen en de ander serieus nemen
 4. Herkennen en omgaan met gevoelens
 5. Zelfcontrole: rem op impulsief gedrag
 6. Conflicten oplossen door win-win situaties
 7. Meehelpen bij het regelen van zaken in de klas
 8. Zelfvertrouwen en positief zelfbeeld versterken

De aanpak op verschillende niveaus

Op het niveau van school

Het programma heeft als doel een positief sociaal en moreel klimaat te bevorderen. Hierbij wordt er van iedereen verwacht dat men op een respectvolle manier met elkaar omgaat. De eigen kracht van de leerlingen wordt benut, en zowel leerlingen als

leerkrachten moeten zich veilig voelen en prettig kunnen werken. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan het voorkomen van handelingsverlegenheid bij leerkrachten. We spreken door de hele school en binnen het gebouw dezelfde taal en zorgen daarmee voor veel duidelijkheid.

Op leerkrachtniveau

Leerkrachten spelen een cruciale rol in het succes van het programma. Van hen wordt verwacht dat ze:

- Modelgedrag vertonen (bijvoorbeeld in conflicthantering, empathie, en het benoemen van gevoelens)
- Openstaan voor verschillen tussen leerlingen en ouders
- Kennis hebben van gedragsregulering
- Een visie hebben op burgerschap
- Hoge verwachtingen stellen aan sociaal gedrag van leerlingen
- Betrokken zijn bij alle leerlingen als persoon
- Van de klas een zorgzame gemeenschap maken
- De klas gebruiken als oefenplaats voor verantwoordelijkheid
- Bereid zijn leerlingen serieus te nemen en ze een verantwoordelijke kritische houding te leren

Op leerlingniveau

Het programma biedt leerlingen de kans om zich te ontwikkelen in de volgende gebieden:

- **Democratisch beslissen:** Leerlingen leren hun mening te verwoorden, te onderbouwen, zich in anderen te verplaatsen, en compromissen te sluiten.
- **Conflicten constructief oplossen:** Leerlingen krijgen inzicht in verschillende manieren van conflicthantering en leren mediatie en conflictbemiddeling.
- **Verantwoordelijkheid nemen voor elkaar en de gemeenschap:** Leerlingen ontwikkelen een zorgzame houding tegenover anderen, nemen initiatieven en dragen bij aan de gemeenschapszin.
- **Open staan voor verschillen:** Tolerantie wordt bevorderd, evenals het vermogen om vooroordelen en oordelen te herkennen, en het leren over andere culturen en levensbeschouwingen.
- **Kennis van de democratische samenleving:** Leerlingen leren over de werking van democratische instituties en de principes waarop de samenleving is gebouwd.
- **Kritisch denken:** Leerlingen ontwikkelen een kritische houding en leren verantwoord met deze vaardigheden om te gaan.

Opbouw van de lesblokken

Het hart van de Vreedzame school wordt gevormd door het basiscurriculum. De lessen voor de groepen 1 tot en met 8 zijn ingedeeld in zes blokken. In alle groepen wordt in

dezelfde periode een blok behandeld. Hierdoor is de hele school tegelijkertijd met hetzelfde thema bezig.

Overzicht van de lesblokken

Blok 1: We horen bij elkaar

Dit eerste blok wordt meteen in de eerste weken van het schooljaar gegeven. Hier leggen we de basis voor een van de hoofddoelen van het programma verantwoordelijkheid voor de gemeenschap: een zorgzaam klimaat waarin alle kinderen elkaar kennen en zich veilig voelen. Gewerkt wordt aan het creëren van een positief klimaat in de klas. Samen met de leerlingen worden afspraken gemaakt over de omgang met elkaar in de klas. Leerlingen bedenken daarnaast zelf taken en verantwoordelijkheden die zij gaan uitvoeren in de klas, en in de hogere groepen ook klas-overstijgende taken. Groepsvorming wordt o.a. gestimuleerd door het aanleren van coöperatieve werkvormen.

Blok 2: We lossen conflicten zelf op

groep 1 en 2

1. STOP! HOU OP!
2. Word rustig.
3. Bedenk een goede oplossing.
4. Maak het goed.

Stappenplan Los het op

groep 3 t/m 8

1. STOP!
Eerst afkoelen. Tel tot tien.
2. Zet je gele pet op.
Zeg wat jij wilt.
Luister naar wat de ander wil.
3. Probeer een win-win-oplossing te vinden.
4. Geef elkaar een hand en voer de oplossing uit.

Stappenplan Praat het uit

De kinderen van groep 1-2 spelen samen met Aap en Tijger. Aap en Tijger hebben ruzie. Hoe lossen we dat nou op? De kinderen hebben Aap en Tijger heel goed geholpen. Eerst zeg je:

1. STOP! HOU OP!
2. Word rustig.
3. Bedenk een goed oplossing.
4. Maak het goed.

 We lossen conflicten zelf op.

Wat leren de kinderen?

Met de rode pet op wil je je zin krijgen door duwen, trekken of vechten. Je maakt ruzie. Met de blauwe pet op geef je de ander zijn zin. Je praat er niet over en maakt er geen ruzie over. Met de gele pet op ga je met elkaar praten om het op te lossen, zodat iedereen tevreden is. Je maakt geen ruzie.

Blok 3: We hebben oor voor elkaar

Hier wordt aandacht besteed aan communicatie en verschillen kunnen overbruggen. Aan bod komen onder andere de rol van misverstanden, het je kunnen verplaatsen in het gezichtspunt van een ander, actief luisteren, standpunten innemen en samenvatten.

Blok 4: We hebben hart voor elkaar

In dit blok staan de emoties centraal. Het vermogen je te verplaatsen in een ander (empathie) en daarnaar te handelen is een belangrijke doelstelling van dit blok. Er is aandacht voor het herkennen en kunnen omgaan met boosheid als belangrijke vaardigheid bij conflictoplossing.

Blok 5: We dragen allemaal een steentje bij

Een actieve participatie van de leerlingen staat centraal: het leveren van een bijdrage aan de klas, de school en de gemeenschap.

Blok 6: We zijn allemaal anders

In dit blok staat het open staan voor verschillen centraal. Leerlingen onderzoeken actief en kritisch overeenkomsten en verschillen in hun familie, klas, school en de wereld om de school heen. Vanaf groep 7 staan de lessen van dit blok in het teken van kritisch denken en het met elkaar filosoferen over zaken als identiteit, afkomst, diversiteit, polarisering en wij-zij-denken. De koppeling met de eigen identiteit vindt waar mogelijk plaats.

Door bovenstaande aanpak te hanteren en onderwerpen in de lesblokken zorgvuldig te behandelen, zorgen we voor een goede relatie tussen leerkracht en leerling. Wanneer een leerkracht een goede relatie heeft met zijn leerlingen dan accepteren ze regels, procedures, afspraken, en wanneer nodig, ook disciplinaire maatregelen. Zeker als de regels en afspraken in overleg met de leerlingen zijn opgesteld.

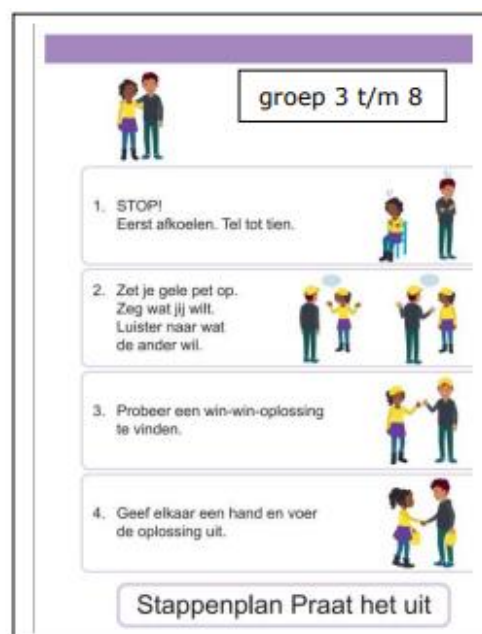
Omgaan met conflict

Conflict hoort erbij en is leerzaam

Het is normaal dat leerlingen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Ze willen spelen met hetzelfde speelgoed, ze willen rustig werken terwijl een ander door de klas roept. Ze willen met hetzelfde kind spelen, maar niet met elkaar. Kortom: er ontstaat een conflict. Dit zijn voor leerlingen allemaal leermomenten. Hoe leerlingen omgaan met een conflict, leren zij onder andere door het programma 'de Vreedzame School'.

Hoe leren we leerlingen omgaan met een conflict?

We leren leerlingen om rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen. We maken gebruik van het stappenplan 'los het op' in de groepen 1 t/m 2 en het stappenplan 'praat het uit' in de groepen 3 t/m 8. Deze stappenplannen worden ieder jaar behandeld vanaf blok 2.

Als kinderen er zelf of met elkaar niet uitkomen, vragen ze de leerkracht (of pleinwacht) om hulp.

Gedrag

Op de Spaarndammerhout maken we onderscheid tussen storend en grensoverschrijdend gedrag.

Wat is storend gedrag?

Onder storend gedrag verstaan wij gedrag dat niet aansluit bij de afspraken en regels van de school (de grondwet) en de groep, zoals besproken tijdens de Vreedzame lessen. Denk aan: praten voor de beurt, een ander niet uit laten praten, andere dingen doen tijdens de instructie, zo maar de klas uitlopen ect.

Bij het aansturen van gedrag gaan we niet uit van een standaard aanpak, maar kijken we naar welke aanpak bij dit kind en in deze specifieke situatie leidt tot het maximale effect.

Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel. Het kan bijvoorbeeld gaan om pesten, agressief gedrag, spullen kapot maken of stelen, discriminatie en seksuele toenadering- of intimidatie. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die ermee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Elke situatie van grensoverschrijdend gedrag staat op zichzelf, en is situationeel/contextueel en vraagt eigen afweging en aanpak. Wat bij het ene kind goed werkt, werkt bij het andere kind averechts.

Een school is een plek om te leren, daar moet het dus veilig zijn. Binnen de school moet de nadruk liggen op vertrouwen, maar dat kan alleen bestaan als er helder en duidelijk gezag is. De grondwet geeft hiervoor een duidelijk kader: dit zijn de regels die wij met elkaar hebben opgesteld. We willen het vaak goed doen, maar het gaat soms wel eens mis.

Fysieke veiligheid in gevaar?

Als een kind of ouder grensoverschrijdend gedrag vertoont (d.w.z. dat men zich niet houdt aan de regels die zijn opgenomen in onze grondwet), is het eerste dat van belang is: is de fysieke veiligheid in het geding van de leerkracht, het kind of de omstanders?

Voorbeelden zijn: schaar gooien door de klas, met een mes dreigen, agressie, dreigen met een waakhond loslaten, dreigen met het erbij halen van familie ect.

In dat geval gaan we niet eerst begrijpen en rustig in gesprek, het is dan een kwestie van handelen en grenzen stellen. Veiligheid staat voorop. Een optie zou dan kunnen zijn dat de leerkracht met de hele klas de ruimte verlaat. De leerkracht stuurt een andere volwassene naar het kind toe om het kind tegen zichzelf te beschermen.

Bij fysieke onveiligheid is er altijd een nagesprek met de ouders van de leerling (zie stappenplan). We bekijken het gedrag van de leerling via een individuele, kindgerichte benadering en bekijken ook de situatie waarin het gedrag zich voordoet. We verwachten dat ouders het gedrag afkeuren. Doen ouders dit niet? Dan gaat de leerling naar een andere klas tot de rust, veiligheid en het vertrouwen binnen de klas voldoende is hersteld. Zijn er aanwijzingen dat een leerling het gedrag in die klas ook zal laten zien, dan komen we in een situatie van schorsen c.q. verwijderen binnen de grenzen van de leerplichtwet.

Onmacht

Leerlingen die zich misdragen, maar dat niet willen, zullen we leren en ondersteunen (bij) hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met de ouder(s) van deze leerling. Het kan zijn dat een leerling het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Maar desondanks probeert de leerling er iets van te maken. Zo zijn er leerlingen met autisme, ADHD, moeilijke (gezins)omstandigheden of andersoortige beperkingen die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Dat het misgaat is niet erg. Het zijn leermomenten. Ook in geval van onmacht stellen we de fysieke veiligheid voorop.

Wat helpt is:

- Met ouders en leerling moet worden besproken dat onvermogen, beperkingen en omstandigheden geen vrijbrief zijn voor grensoverschrijdend gedrag. Wanneer ouders tegen hun kind blijven zeggen dat hij/zij er niets aan kan doen, dan krijgt het kind een vrijbrief om zich te misdragen;
- Pas je taalgebruik aan, passend bij de leerling;
- Geef leerling inzicht in de gevolgen van het gedrag;
- Stel helpende vragen, gericht op een oplossing;
- We spreken uit welk gedrag we wél willen zien;
- Leerling uit de omgeving halen, maar indien prettig juist bij de leerkracht houden;
- Omstanders wegsturen;
- Leerling voorbereiden op nieuwe situaties voordat de rest van de klas instructies krijgt;
- OKT inschakelen;
- Kijken of er een training voor de leerling beschikbaar is, passend bij de omstandigheden. Denk aan: rots en water

Onwil

Heeft een leerling de opvatting dat hij zich niet fatsoenlijk wil gedragen en met iemand rekening wil houden, dan reageert de school grens stellend. Ouders worden betrokken bij het feit dat hun kind het verlangen heeft zich te willen misdragen. De mentaliteit van een kind is immers de verantwoordelijkheid van de ouders. Het is cruciaal nu in het gesprek met ouders expliciet te vragen:

- Keurt u als ouder dit gedrag goed? Wilt u dat uw kind morgen weer zo reageert?

Als ouders daarop aangeven dat ze het gedrag afkeuren, dan moeten ouders dat duidelijk tegen hun kind zeggen. School heeft de steun van ouders nodig om hun kind bij te sturen. In de praktijk blijkt:

- Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten;
- Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken;
- Kinderen die zich willen misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school;
- Kinderen die zich willen misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van de school vinden.

Wat als ouders een andere opvatting hebben over het gedrag dan de school? Ouders vinden dat hun kind het recht heeft om agressief voor zichzelf op te komen. Het kind mag zich onfatsoenlijk gedragen ten koste van andere leerlingen, leerkrachten, ouders of de school. Dan wordt de ouder doorverwezen naar directie. Deze maakt duidelijk:

- Op school bepalen wij de regels.
- Indien u kiest voor onze school, verwachten wij dat u en uw kind zich aan de schoolregels (de grondwet) houden.
- Wilt u ons helpen? Als alle leerlingen voor zichzelf opkomen op de manier die u wenst, dan kan ik de veiligheid niet garanderen op school. Dat is mijn taak als directie.
- Als uw kind zich niet aan de schoolregels houdt, is er geen plek meer op deze school en moet u zoeken naar een school die beter aansluit bij uw wensen.

Tot die tijd wordt er een passende oplossing gezocht die recht doet aan de situatie. Het bestuur moet hierover geïnformeerd worden en geeft de school rugdekking.

- Contract opstellen met duidelijke afspraken
- De leerling is slechts een beperkt aantal uren op school.
- Feedbackoefeningen doen.
- Consequenties bedenken wanneer leerling het leren belemmert. De leerling wordt opgehaald van school.
- Schorsing binnen de grenzen van de leerplichtwet.
- Plaatsing op een andere school.

Bij grensoverschrijdend gedrag is er altijd sprake van een herstelgesprek. Het kind herstelt met de leerkracht, maar ook met andere betrokkenen (dit kan de hele klas zijn, maar ook een bijv. een TSO medewerker). Pas als dit op een goede manier gelukt is, mag je terugkeren naar de klas.

Als er sprake is van schade, denk dan ook aan herstelrecht:

- Fysiek iets aangedaan: knuffel geven
- Iets stuk gemaakt: koop een nieuwe
- Uitgescholden: excuusbrief schrijven
- Weglopen: tijd inhalen
- Racisme: werkstuk maken over tweede wereldoorlog

Stappenplan Storend gedrag

Dit stappenplan legt uit wat je doet als een leerling zich niet houdt aan de afspraken en regels van de school (de grondwet) en de groep, zoals besproken tijdens de Vreedzame lessen.

Stap 1	Herinner de leerling kort aan de verwachte regel of afspraak.
Stap 2	Benoem opnieuw het gewenste gedrag. Geef een aanwijzing en laat de leerling zelf bedenken hoe hij/zij het gedrag aanpast.
Stap 3	Bij herhaald ongewenst gedrag: laat de leerling afkoelen op de time-in plek binnen de klas (max. 5 min. voor groep 1-3, max. 10 min. voor groep 4-8). Zorg dat de leerling daarna weer goed meedoet.
Stap 4	Lukt dit niet? Geef een time-out in een andere klas (tot einde dagdeel). Informeer de ouders (leerkracht). Laat de leerling werk en het oplosformulier meenemen.
Stap 5	- Ontvang de leerling terug in de klas. - Neem het oplosformulier in ontvangst. - Spreek een moment af voor een herstelgesprek. - Zorg dat de leerling weer goed meedoet.
Stap 6	Voer een herstelgesprek en maak afspraken over het inhalen van gemist werk.
Stap 7	Registreer het incident en de aanleiding in Parnassys .

Time-in

Doel: Kind helpen om weer gewenst gedrag te kunnen laten zien en ondertussen deel te kunnen blijven nemen aan de les. Tafel apart zetten, een andere plek in de klas of nabijheid kan een kind helpen. Een kort gesprekje op de gang als je vermoedt dat er iets met een kind aan de hand is.

Iedere klas heeft een vaste **time-out** plek:

Time-out plek van groep 1/2 is in de parallel kleutergroep

Time-out plek van groep 3 is de parallelgroep
Time-out plek van groep 4 is de parallelgroep
Time-out plek van groep 5 is de parallelgroep
Time-out plek van groep 6 is in groep 7
Time-out plek van groep 7 is in groep 8
Time-out plek van groep 8 is bij ib'er of directie
Time-out plek tijdens bewegingsonderwijs is aankleden en aan de kant zitten.

Stappenplan Grensoverschrijdend gedrag

Bij direct grensoverschrijdend gedrag volgt een time-out.

Welk gedrag verstaan we hieronder?

- Geen respect tonen voor de leerkracht (bv. middelvinger opsteken)
- Verbaal en/of fysiek agressief gedrag
- Stelen
- Discrimineren
- Seksueel getinte opmerkingen
- Iemand bij billen, borsten of geslachtsdelen grijpen
- Intimideren/chanteren
- Opzettelijk vernielen van andermans eigendommen

Stap 1	Geef direct een time-out in een andere klas (tot einde dagdeel). Laat de leerling werk en het oplosformulier meenemen.
Stap 2	Ouders worden telefonisch op de hoogte gesteld (door IB of directie).
Stap 3	<ul style="list-style-type: none">- Ontvang de leerling terug in de klas.- Neem het oplosformulier in ontvangst.- Spreek een moment af voor een herstelgesprek. Als dat niet lukt in de pauze, blijft de leerling in de andere klas tot het wel lukt.- Herstelgesprek vindt plaats met alle betrokkenen (bijv. de klas, TSO medewerker)
Stap 4	Voer een herstelgesprek en maak afspraken over het inhalen van gemist werk.
Stap 45	Registreer het incident en de aanleiding in Parnassys.
Stap 5	Bij herhaling van grensoverschrijdend gedrag worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met kind en leerkracht (eventueel ook directie) na schooltijd of de volgende dag (8:15). Bij verdere herhaling, plan opstellen met directie en IB'er (en eventueel ouders) over vervolg.

Weigering time-out:

1. Vraag hulp van collega (ib'er, directie)
2. Collega belt ouders om kind naar time-out te brengen

3. Als ouders ook niet helpen, moeten zij het kind ophalen en volgt een gesprek met directie.

Iedere klas heeft een vaste **time-out** plek:

Time-out plek van groep 1/2 is in de parallel kleutergroep

Time-out plek van groep 3 is de parallelgroep

Time-out plek van groep 4 is de parallelgroep

Time-out plek van groep 5 is de parallelgroep

Time-out plek van groep 6 is in groep 7

Time-out plek van groep 7 is in groep 8

Time-out plek van groep 8 is bij ib'er

Time-out plek tijdens bewegingsonderwijs is aankleden en aan de kant zitten.

Pesten

Op De Spaarndammerhout vinden we een veilige schoolomgeving essentieel. In dit protocol leggen we uit wat pesten is, hoe we het voorkomen en hoe we reageren als het zich voordoet. Samen met leerlingen, ouders en schoolpersoneel zorgen we ervoor dat pesten geen kans krijgt.

Wat is pesten?

Pesten wordt gedefinieerd als herhaald, ongewenst gedrag waarbij een leerling of een groepje leerlingen in een machtspositie steeds een ander kind lastigvalt. Dit kan psychisch, verbaal of fysiek zijn. Pesten is nooit een incidentele gebeurtenis of een spontaan voorval; het is systematisch en heeft een doel. Dit maakt het anders dan plagen, dat vaak tijdelijk en zonder kwade bedoelingen is.

Wat kan pesten veroorzaken?

Soms wordt gedrag als pesten ervaren doordat leerlingen zich onterecht gepest voelen en vervolgens agressief of klagerig reageren. Dit kan leiden tot escalatie, waarbij klasgenoten, leerkrachten of ouders onbewust de situatie versterken. Dit kan bijvoorbeeld gebeuren door agressief gedrag goed te keuren, teveel medelijden te tonen, of kwaad te spreken over het andere kind.

Preventie van Pesten

Een effectieve aanpak van pesten begint met een schoolbrede benadering. Onderzoek toont aan dat een integrale aanpak op schoolniveau het meest effectief is. De **Vreedzame School** is een schoolbreed programma dat gericht is op het versterken van de sociale, emotionele en burgerschapscompetenties van leerlingen. Het bevordert een positief en veilig sociaal klimaat in de klas en op school en versterkt de onderlinge relaties tussen leerlingen en leerkrachten. Dit voorkomt niet alleen pesten, maar ook andere gedragsproblemen.

Aanpak pesten

Ondanks onze inspanningen kan pesten soms toch voorkomen, zelfs binnen een Vreedzame School. In zulke gevallen is het belangrijk om snel en effectief in te grijpen. De Vreedzame School hanteert hiervoor de **Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA)**, een benadering die afkomstig is van de No-Blame aanpak. Deze aanpak is oplossingsgericht en richt zich op herstel en verandering, in plaats van op schuld en straf.

De Oplossingsgerichte Pestaanpak (OPA)

De aanpak bestaat uit een aantal gesprekken met de betrokkenen:

1. **Gesprek met de gepeste leerling:** Het eerste gesprek is altijd met de gepeste leerling, om hun ervaring en gevoelens te begrijpen.
2. **Gesprek met de groep:** Vervolgens wordt een groep samengesteld, inclusief de leerling die pest. Deze groep is verantwoordelijk voor het zoeken naar oplossingen en het bieden van steun aan de gepeste leerling.
3. **Empathie en verantwoordelijkheid:** De nadruk ligt op het ontwikkelen van empathie bij de leerlingen en het gezamenlijk zoeken naar oplossingen. De pester krijgt de kans zijn of haar gedrag te veranderen. Er wordt geen schuld of straf uitgedeeld, maar iedereen wordt verantwoordelijk gesteld voor de oplossing.

Belangrijke principes van de Oplossingsgerichte Pestaanpak:

- Geen schuld of verwijten
- Empathie stimuleren
- Iedereen wordt verantwoordelijk gesteld
- Positieve en oplossingsgerichte benadering
- Kansen voor verandering voor de pester

Rol van schoolpersoneel en ouders

Het is belangrijk dat schoolpersoneel en ouders samenwerken om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken. De volgende richtlijnen kunnen hierbij helpen:

1. **Leer leerlingen om vervelend gedrag te vermijden:** Moedig leerlingen aan om weg te lopen bij vervelend gedrag en steun te zoeken bij een klasgenoot.
2. **Gebruik de conflict oplossingsmethoden:** Leer leerlingen de stappenplannen die ze hebben geleerd om conflicten op te lossen.
3. **Leer leerlingen te stoppen bij een verzoek:** Als een ander aangeeft last te hebben van het gedrag, moet de leerling leren dit gedrag te stoppen.
4. **Hulp vragen bij een volwassene:** Leer leerlingen het verschil tussen klikken en om hulp vragen bij een volwassene wanneer het gedrag doorgaat.
5. **Focussen op de toekomst:** Na een conflict is het belangrijk om niet te oordelen over wie schuldig is, maar te kijken naar mogelijke oplossingen voor de toekomst. Stel bijvoorbeeld: “Willen jullie het samen oplossen? Hoe kunnen jullie dit de volgende keer anders aanpakken?”

6. **Geef het goede voorbeeld:** Gedraag je zelf als een rolmodel door respectvol om te gaan met anderen.
7. **Los problemen op school op:** Problemen tussen leerlingen die zich op school voordoen, worden binnen de school opgelost. Indien nodig worden ouders erbij betrokken.
8. **Respectvolle communicatie:** Spreek met respect over andere leerlingen, ouders en leerkrachten, ook als er problemen zijn.

Door deze maatregelen te nemen, willen we ervoor zorgen dat De Spaarndammerhout een veilige en respectvolle omgeving blijft voor iedereen. Het voorkomt pesten en helpt leerlingen om met conflicten op een positieve manier om te gaan.

Oplosformulier

Mijn naam: _____

Datum: _____

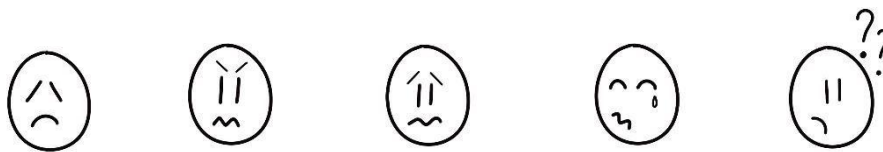
Stop en koel af (max. 5 min.)

Vul daarna dit oplosformulier in (max. 5-10 min.)

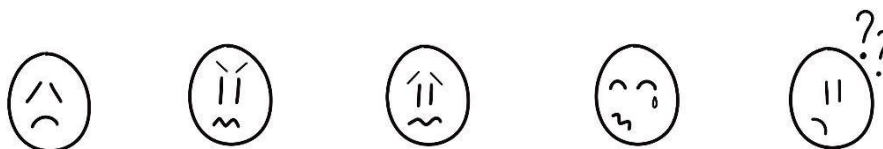
Wat is er gebeurd en wat heb IK gedaan waardoor ik een *time-out* heb gekregen?

Met wie is het gebeurd? Wie waren er nog meer bij (betrokken)?

Hoe voelde hij/zij/de groep zich volgens jou?

Hoe voel(de) IK mij?

Wat wil IK doen om het op te lossen / goed te maken?

Wat kan IK de volgende keer beter doen?

Aan welke regel of afspraak ga IK me beter houden?

Bespreek dit oplosformulier met je juf/meester tijdens een **herstelgesprek**. Kies rustig samen een oplossing. Maak een plan en voer het uit!

Opmerking van leerkracht:

Handtekening leerling:

Handtekening leerkracht: